

1. Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни: Закон України від 03.03.2022 року № 2115-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану: Закон України від 03.03.2022 року № 2118-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 року № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану: Закон України від 24.03.2022 року № 2142-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text>

5. Гришко А., Бетлій О. Податкові послаблення для парків, ФОПів та інших під час війни. Що залишити, а що переглянути? Економічна правда. 18 жовтня 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/10/18/692753/>

*Карпюк І. В.,
НПУ імені М. П. Драгоманова,
м. Київ, Україна
Гальчич І. П.,
НПУ імені М. П. Драгоманова,
м. Київ, Україна*

РОЛЬ ЕКОНОМІЧНИХ АСПЕКТІВ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Сьогодні, в «осьовий час» зміни тисячоліть та цивілізацій, трансформаційних процесів та комплексної перебудови міжнародного економічного простору, Україна знаходиться на перехресті свого ключового

вибору, від якого буде залежити не тільки її внутрішньодержавне майбутнє, але й місце та роль у загальносвітових процесах.

Можемо констатувати наступні тенденції розвитку міжнародної спільноти:

- посилення взаємозалежності між суб'єктами світових процесів;
- поглиблення процесів глобалізації та універсалізації світу: створення єдиного економічного простору, виокремлення суспільства споживачів, створюють умови для універсалізації світу, яка виражається у створенні єдиного планетарного простору;
- інтеграційні процеси, що все більше пронизують світ, по-перше, створюють нових суб'єктів-акторів планетарної мета-гри, спонукають до стирання кордонів, поліпшують вільний рух людей та факторів виробництва світовим економічним та географічним простором;
- злиття ринків формують єдину економічну систему, стимулюють рух факторів виробництва, стираючи кордони та створюючи новий планетарний виробничий та економічний простір;
- посилення глокалізаційних процесів на фоні епідемії COVID-19 та введення карантинних обмежень тощо.

Аналізуючи зазначені процеси ми фіксуємо поступову космополітизацію різних сфер життя людини. Ця тенденція виявляється у безкордонності економічних, комунікаційних та науково-технологічних процесів; у поступовому, поки-що фрагментарному об'єднанні світу в одну політико-правову систему, що реалізується через діяльність міжнародних організацій; у все більшому поглибленні культурно-обмінних процесів тощо. То ж можна припустити, що однією з основ побудови нового світового порядку є саме принцип космополітизму.

Проаналізуємо положення України в дискурсі реалізації принципу космополітизму. Особливість позиції України закладена природою та

підтвердилася історично. Знаходячись на стику трьох цивілізацій – православної, західної та ісламської, на перетині економічних шляхів, маючи благодатні землі та природні умови, Україна в контексті реалізації принципу космополітизму є чудовим претендентом на його прийняття та сприйняття.

Адже Україна має могутній національний інтелект, входить в систему міжнародної комунікації та є активним членом багатьох міжнародних організацій, завданням яких є мирне впорядкування міжнародних відносин в усіх сферах існування та функціонування сучасного суспільства.

Величезним капіталом України є її інтелектуальний потенціал. Він накопичувався століттями, має глибоке коріння в нації. І Україна може і має увійти в глобальну економіку як держава високих наукових досягнень. Звичайно, коли економіка країни в надзвичайно тяжкому становищі, страждає, на жаль, і наука. Але це той пріоритетний напрям у державі, який слід підтримувати будь-що. «Наука необхідна народу, - писав Фредерік Жоліо-Кюрі. - Країна, яка її не розвиває, неминуче перетвориться на колонію» [3].

Поліцивілізаційність України виводить її на вищий щабель порівняно з багатьма представниками міжнародного простору, адже виявляється куди більш збагаченою, гнучкою та мобільною. Важливою особливістю України є те, що вона поєднує на своїх просторах безліч етносів, народностей, меншин, культур та вірувань. Історичний шлях, пройдений нашою державою, збагатив її та сповнив різноманіттям.

Поєднання усіх цих відмінностей досягнуте шляхом міжетнічної інтеграції українського суспільства – це досягнення відповідного консенсусу, який має бути втілений у державній програмі побудови мультикультурного суспільства, що базується на культурному плюралізмі [2, с. 98].

Втім поряд з усіма позитивними характеристиками України, сьогодні її роздирають і безліч протиріч та проблем. У відповідь на світові катаклізми та всезагальну кризу, Україну не мінувало зниження всіх позитивних показників. Пропонуючи стратегію подолання кризи українського суспільства

В. Г. Воронкова зазначає, що «час, в який ми ... живемо, можна з повною впевненістю назвати кризовим соціопатологічним соціумом, який охопив всі сфери життєдіяльності» [1, с. 158]. Він проявляється як криза соціальних відносин, економічна, духовна, демографічна, політична кризи; криза в духовно-екзистенційній сфері, як криза самого способу життєдіяльності, типів відтворення та життєдіяльності людини; криза всього суспільного організму як єдиного цілого, так як порушені кореляційні зв'язки між різними сферами життєдіяльності; планетарна криза як тотальна загроза людству тощо [1, с. 158].

На початку XXI сторіччя в Україні спостерігається глибока соціальна дезінтеграція суспільства, яка породжується швидко зростаючим розшаруванням суспільства [1, с. 160]. М. Михальченко та З. Самчук характеризують цю ситуацію наступним чином: «Небезпечним атрибутом сучасного українського суспільства залишається терпкий драматизм світовідчуття, невід'ємними складовими якого є орієнтацій на роздвоєність, відсутність меж, відносність, невизначеність, вірогідність і т. п. Панує світобачення, обтяжене непродуктивними й згубними стереотипами, інерцією спорохнявілих «істин», ... не витворилась стійка й доцільна теорія чи доктрина національної еволюції. Криза концептуальної невизначеності залишається фактом доказаним» [4, с. 27]. Зупинити цей потік негативізму зможе тільки гуманістична цивілізація [1, с. 161], яка має будуватися на засадах принципу космополітизму.

Україна, як і кожна країна, яка піклується про майбутнє свого державного і національного становища в глобальній економіці, має, насамперед, чітко уявити собі, що входження її в світове співтовариство буде унікальним та неповторним, зважаючи на ті можливості та переваги, якими вона володіє. Передусім це природні, історичні, географічні, транзитні.

Окремої уваги заслуговує її геополітичне становищем: вона розташована в центрі Європи на перетині численних, що дуже раціонально можна використати в різноманітних глобальних економічних, комунікаційних та

інших подібних процесах [3]. Тож подальша економічна, міжнародна політика України має бути гнучкою, раціональною, враховувати тенденції і процеси, що відбуваються у світі. Змінити їх ми не зможемо, отже потрібно пристосуватися, щоб зазнати найменших втрат.

Майбутнє України як цивілізованої, високорозвиненої держави - у відкритості. Але обов'язково з відпрацьованими методами і механізмами захисту свого економічного суверенітету, із завойованими позиціями на світовому ринку[3].

Можемо зробити висновок, що в умовах турбулентності, в якій сьогодні перебуває світова спільнота, Україні важливо визначити свої ключові вектори розвитку та максимально прагнути стабілізувати внутрішній дисбаланс. Україна має всі необхідні фактори для відігрівання особливої ролі в міжнародному економічному та політичному середовищі.

В дискурсі реалізації принципу космополітизму в Україні склались дуже сприятливі умови, що може вивести нашу державу на передові позиції в побудові нового міжнародного порядку.

Використані джерела:

1. Воронкова В. Г. *Метафізичні виміри людського буття (проблеми людини на зламі тисячоліть): [монографія] / В. Г. Воронкова. Запоріжжя: Павел, 2000, 176 с.*

2. Воронкова В. Г. *Філософія глобалізації: соціоантропологічні, соціоекономічні та соціокультурні виміри: монографія / В. Г. Воронкова; Запорізька держ. інженерна академія. - Запоріжжя : ЗДІА, 2010, 272 с.*

3. Кравчук Л. *Погляд у XXI століття: Майбутнє державного і національного становища України в глобальній економіці. URL: <http://universum.lviv.ua/archive/journal/2001/lkrav004.html>*

4. Михальченко М., Самчук З. *Україна доби межичасся: Блиск та убозтво куртизанів / М. Михальченко, З. Самчук. - Дрогобич: Відродження, 1998, 286 с.*